

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (osmého senátu)

2. dubna 2020*

„Řízení o předběžné otázce – Volný pohyb služeb – Životní pojištění – Směrnice 2002/83/ES – Články 35 a 36 – Právo na odstoupení od smlouvy a lhůta pro jeho výkon – Nesprávné poučení týkající se podmínek uplatnění práva na odstoupení od smlouvy – Formální náležitosti prohlášení o odstoupení od smlouvy – Zánik práva na odstoupení od smlouvy – Relevance postavení pojistníka jako „spotřebitele““

Ve věci C-20/19,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Oberlandesgericht Wien (Vrchní zemský soud ve Vídni, Rakousko) ze dne 20. prosince 2018, došlým Soudnímu dvoru dne 15. ledna 2019, v řízení

kunsthhaus muerz GmbH

proti

Zürich Versicherungs AG,

SOUDNÍ DVŮR (osmý senát),

ve složení L. S. Rossi (zpravodajka), předsedkyně senátu, J. Malenovský a F. Biltgen, soudci,

generální advokátka: J. Kokott,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za kunsthhaus muerz gmbh D. Kochem, Rechtsanwalt,
- za Zürich Versicherungs AG P. Konwitschkou, Rechtsanwalt,
- za rakouskou vládu J. Schmoll, jako zmocněnkyní,
- za českou vládu M. Smolkem a J. Vláčilem, jako zmocněnci,
- za Evropskou komisi G. Braunem a H. Tserepou-Lacombe, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: němčina.

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generální advokátky, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článků 35 a 36 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/83/ES ze dne 5. listopadu 2002 o životním pojištění (Úř. věst. 2002, L 345, s. 1; Zvl. vyd. 06/06, s. 3).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi společnostmi kunsthaus muerz GmbH a Zürich Versicherungs AG (dále jen „Zürich“) ve věci rozsahu práva na odstoupení od smlouvy v případě smluv o životním pojištění.

Právní rámec

Unijní právo

- 3 Body 2, 5, 45 a 52 odůvodnění směrnice 2002/83, zrušené směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2009/138/ES ze dne 25. listopadu 2009 o přístupu k pojišťovací a zajišťovací činnosti a o výkonu (Solventnost II) (Úř. věst. 2009, L 335, s. 1), zněly takto:

„2) Aby se usnadnil přístup k činnosti životního pojištění a jejímu výkonu, je třeba odstranit některé rozdíly, které existují mezi vnitrostátními právními předpisy týkajícími se dozoru. K dosažení tohoto cíle při zajištění odpovídající ochrany pro pojištěné osoby a osoby oprávněné k pojistnému plnění ve všech členských státech, je třeba koordinovat ustanovení o finančních zárukách vyžadovaných od životních pojišťoven.

[...]

5) Tato směrnice proto představuje důležitý krok ve sbližování vnitrostátních trhů do integrovaného trhu a toto stadium musí být doplněno jinými nástroji Společenství s cílem umožnit, aby se všichni pojistníci mohli obracet na jakéhokoli pojistitele se sídlem ve Společenství, který zde vykonává činnost v rámci práva usazování nebo volného pohybu služeb, a měli přitom zajištěnou přiměřenou ochranu.

[...]

45) Pro smlouvy životního pojištění by měl pojistník dostat příležitost odstoupit od smlouvy během období 14 až 30 dní.

[...]

52) Na vnitřním pojistném trhu bude mít spotřebitel širší a rozmanitější výběr smluv. Pokud má mít zákazník z této rozmanitosti a ze zvýšené hospodářské soutěže plný užitek, musí obdržet všechny nutné informace umožňující mu zvolit si smlouvu nejlépe odpovídající jeho potřebám. Tento požadavek na poskytnutí informací je důležitý, protože trvání závazku může být dlouhé. Minimální opatření musí být proto koordinována, aby zákazník obdržel jasné a přesné informace o základních vlastnostech mu navrhovaných produktů a údaje o orgánech, na které mohou být směřovány veškeré stížnosti pojistníků, pojištěných osob nebo osob oprávněných ze smluv.“

4 Podle čl. 1 odst. 1 písm. g) této směrnice:

„Pro účely této směrnice se

[...]

g) „členským státem závazku“ se rozumí členský stát, ve kterém má pojistník obvyklé bydliště, nebo je-li pojistník právnickou osobou, členský stát, kde se nachází provozovna této právnické osoby, ke které se smlouva vztahuje.“

5 Článek 32 odst. 2 uvedené směrnice stanovil:

„Pokud je pojistník fyzickou osobou a má obvyklé bydliště v jiném členském státě, než jehož je státním příslušníkem, mohou si strany zvolit právo členského státu, jehož je státním příslušníkem.“

6 Článek 35 téže směrnice uváděl:

„1. Každý členský stát stanoví, že pojistník, který uzavře individuální smlouvu životního pojištění, má lhůtu mezi 14 a 30 dnů ode dne, kdy byl o uzavření smlouvy informován, během které může smlouvu zrušit.

Oznámení o zrušení smlouvy pojistníkem jej zprošťuje do budoucna veškerých závazků vyplývajících ze smlouvy.

Další právní účinky a podmínky zrušení smlouvy upravuje rozhodné právo smlouvy podle článku 32, zejména pokud se týká způsobu informování pojistníka o tom, že smlouva byla uzavřena.

2. Členské státy nemusí uplatňovat odstavec 1 na smlouvy trvající šest měsíců nebo méně, nebo pokud v důsledku postavení pojistníka nebo okolností, za kterých je smlouva uzavřena, pojistník tuto zvláštní ochranu nepotřebuje. Členské státy ve svých právních předpisech určí, kdy se odstavec 1 nepoužívá.“

7 Článek 36 odst. 1 směrnice 2002/83 stanovil:

„Před uzavřením pojistné smlouvy musí být pojistníkovi sděleny alespoň informace uvedené v příloze III bodě A.“

8 Podle přílohy III písm. A bodu a.13 uvedené směrnice patřily „Podmínky uplatnění práva na odstoupení od smlouvy“ mezi informace o závazku, které měly být pojistníkovi sděleny před uzavřením smlouvy.

Rakouské právo

9 Ustanovení § 165a Versicherungsvertragsgesetz (zákon o pojistné smlouvě), ve znění použitelném na smlouvu dotčenou v původním řízení, stanoví:

„1) Pojistník je oprávněn od smlouvy odstoupit do 30 dnů od jejího uzavření. Pokud pojistitel poskytl předběžné krytí, náleží mu za ně pojistné odpovídající délce jeho trvání.

2) Pokud pojistitel nesplnil povinnost sdělit svou adresu [...], lhůta pro odstoupení od smlouvy stanovená v odstavci 1 počíná běžet až ode dne, kdy se o této adrese pojistník dozvěděl.

3) Předchozí odstavce se nevztahují na smlouvy o skupinovém pojištění a na smlouvy s pojistnou dobou nepřesahující šest měsíců.“

10 Ustanovení § 9a Versicherungsaufsichtsgesetz (zákon o dohledu nad pojišťovnami), ve znění použitelném na smlouvu dotčenou v původním řízení, stanoví:

„1) Při uzavření pojistné smlouvy týkající se tuzemského pojistného rizika musí být pojistník před tím, než projeví vůli směřující k jejímu uzavření, písemně informován o

1. firmě, adrese sídla a právní formě pojišťovny, případně též o pobočce, jejímž prostřednictvím byla pojistná smlouva uzavřena, [...]

[...]

6. podmínkách, za kterých může pojistník odvolat uzavření pojistné smlouvy nebo za kterých od ní může odstoupit. [...]

[...]

3) Není-li vzhledem k povaze uzavření smlouvy možné písemné informování pojistníka před jeho projevem vůle uzavřít smlouvu, bude informační povinnost splněna tím, že pojistník informaci obdrží nejpozději současně s pojistkou.

4) Informace podle odst. 1 bodu 1 musí být v každém případě patrné i z návrhu na uzavření pojištění i pojistky a všech ostatních dokumentů poskytujících krytí. [...]"

Spor v původním řízení a předběžná otázka

11 Společnost kunsthaus muerz je společností založenou podle rakouského práva. Dne 27. dubna 2005 uzavřela jakožto pojistník smlouvu o životním pojištění se společností Zürich.

12 V nabídkovém formuláři byla společnost kunsthaus muerz poučena o tom, že odstoupení od smlouvy musí být učiněno písemně.

13 Dne 9. října 2017 společnost kunsthaus muerz prohlásila, že od této smlouvy odstupuje. Byla toho názoru, že toto poučení bylo nesprávné, jelikož pro výkon tohoto práva vyžadovalo formální náležitosti, které použitelné vnitrostátní právo ve skutečnosti nevyžaduje. Vzhledem k tomu, že takové poučení nemohlo zahájit běh lhůty na rozmyšlenou stanovené v článku 35 směrnice 2002/83, byla tato lhůta podle jejího názoru časově neomezená.

14 Společnost Zürich toto prohlášení odmítla s odůvodněním, že rozhodně nemá povinnost poskytnout společnosti kunsthaus muerz poučení, aby došlo k zahájení běhu lhůty na rozmyšlenou. Toto poučení totiž podle ní bylo stanoveno pouze pro pojistníka, který má postavení spotřebitele, a nikoli pro pojistníka – podnikatele.

15 Společnost kunsthaus muerz tedy podala k Handelsgericht Wien (obchodní soud ve Vídni, Rakousko) žalobu, kterou se domáhala vrácení zaplaceného pojistného a zaplacení zákonných úroků s roční sazbou ve výši 4 %.

16 Rozsudkem ze dne 13. srpna 2018 tento soud žalobu zamítl mimo jiné s odůvodněním, že pokud je pojistníkem podnikatel, nemůže poskytnutí případně nesprávného poučení o právu na odstoupení od smlouvy vést ke vzniku časově neomezeného práva na odstoupení od smlouvy, protože takové neomezené právo na odstoupení od smlouvy má základ v právní úpravě v oblasti ochrany spotřebitele.

- 17 Společnost kunsthaus muerz se proti tomuto rozhodnutí odvolala k předkládajícímu soudu, přičemž zejména tvrdila, že unijní právo nestanoví žádný výslovný rozdíl mezi pojistníky podle toho, zda jsou či nejsou spotřebiteli, a že tedy všem pojistníkům musí být za stejných podmínek přiznáno právo na odstoupení od smlouvy.
- 18 Společnost Zürich je naproti tomu toho názoru, že v projednávané věci byl pojistník o právu na odstoupení od smlouvy řádně poučen a že pouhá zmínka týkající se povinnosti písemné formy pro výkon tohoto práva – která je ostatně ve prospěch pojistníka samotného a slouží zásadě právní jistoty – nečiní sdělené poučení nesprávným. V každém případě, jelikož je pojistníkem podnikatel, lhůta pro odstoupení od smlouvy uplynula zcela nezávisle na sdělení poučení v tomto smyslu. Význam a účel práva na odstoupení od smlouvy stanoveného unijním právem se totiž podle ní vztahuje pouze na ochranu spotřebitelů.
- 19 Předkládající soud má v tomto ohledu pochybnosti o významu závěrů, které je třeba vyvodit z rozsudku ze dne 19. prosince 2013, Endress (C-209/12, EU:C:2013:864).
- 20 V tomto rozsudku Soudní dvůr rozhodl, že čl. 15 odst. 1 druhé směrnice Rady 90/619/EHS ze dne 8. listopadu 1990 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se životního pojištění, kterou se stanoví opatření k usnadnění účinného výkonu volného pohybu služeb a kterou se mění směrnice 79/267/EHS (*neoficiální překlad*) (Úř. věst. 1990, L 330, s. 50), ve znění směrnice Rady 92/96/EHS ze dne 10. listopadu 1992 (Úř. věst. 1992, L 360, s. 1), ve spojení s článkem 31 směrnice Rady 92/96/EHS ze dne 10. listopadu 1992 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se životního pojištění a kterou se mění směrnice 79/267/EHS a 90/619/EHS (třetí směrnice o životním pojištění) (*neoficiální překlad*) (Úř. věst. 1992, L 360, s. 1) – tj. ustanovení, která byla v podstatě převzata do článků 35 a 36 směrnice 2002/83 – musí být vykládán v tom smyslu, že brání takovému vnitrostátnímu ustanovení, které i v případě, že pojistník nebyl poučen o svém právu na odstoupení od smlouvy, přiznává pojistníkovi toto právo nanejvýš po dobu jednoho roku od úhrady prvního pojistného.
- 21 Předkládající soud přitom poznamenává, že pro účely tohoto řešení Soudní dvůr vycházel zejména z bodu 23 odůvodnění druhé směrnice 90/619, který byl v podstatě převzat do bodu 52 odůvodnění směrnice 2002/83, jakož i z judikatury týkající se práva na odstoupení od smlouvy, jež má každý spotřebitel podle směrnice Rady 85/577/EHS ze dne 20. prosince 1985 o ochraně spotřebitele v případě smluv uzavřených mimo obchodní prostory (Úř. věst. 1985, L 372, s. 31; Zvl. vyd. 15/01, s. 262), a zejména z rozsudku ze dne 13. prosince 2001, Heininger (C-481/99, EU:C:2001:684).
- 22 Soudní dvůr především zohlednil okolnost, že se pojistník ve vztahu k pojišťovně nachází ve slabším postavení, které je obdobné postavení, v němž se nachází spotřebitel při uzavírání smlouvy mimo obchodní prostory. To vyplývá ze skutečnosti, že pojistné smlouvy jsou právně složité finanční produkty, které se mohou značně lišit podle pojišťovny, která je nabízí, a přinášet s sebou značné a potenciálně velmi dlouhodobé finanční závazky.
- 23 V projednávaném případě nemá společnost kunsthaus muerz postavení „spotřebitele“. Navzdory neexistenci jednotné definice pojmu „spotřebitel“ v unijním právu totiž z většiny aktů v této oblasti vyplývá, že spotřebitel je fyzickou osobou, která vystupuje na trhu za účely, které nejsou podnikatelské ani obchodní, a tedy pouze za soukromými účely.
- 24 Za těchto podmínek se Oberlandesgericht Wien (Vrchní zemský soud ve Vídni, Rakousko) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Musí být směrnice 2002/83/ES – a zejména její články 35 a 36 – vykládána v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, podle které lhůta k odstoupení od smlouvy uplyne nezávisle na (správném) poučení o právu na odstoupení od smlouvy před uzavřením smlouvy, po uplynutí lhůty 30 dnů od uzavření smlouvy, (i tehdy), když pojistník není spotřebitelem?“

K předběžné otázce

- 25 Podstatou předběžné otázky předkládajícího soudu je, zda musí být články 35 a 36 směrnice 2002/83 vykládány v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, podle které i v případě, že pojistník není spotřebitelem, začíná lhůta pro uplatnění práva na odstoupení od smlouvy o životním pojištění běžet ode dne, kdy byla tato smlouva uzavřena, i když poučení o podmínkách uplatnění tohoto práva na odstoupení od smlouvy poskytnuté pojišťovnou pojistníkovi uvádí formální náležitosti, které ve skutečnosti nejsou vnitrostátním právem rozhodným pro uvedenou smlouvu vyžadovány.
- 26 Úvodem je třeba připomenout, že Soudní dvůr již měl příležitost upřesnit, že články 35 a 36 směrnice 2002/83 musí být vykládány v tom smyslu, že lhůta pro uplatnění práva na odstoupení od smlouvy o životním pojištění začíná běžet okamžikem, kdy je pojistník poučen o tom, že smlouva je uzavřena, i když poučení poskytnuté pojišťovnou tomuto pojistníkovi uvádí formální náležitosti, které ve skutečnosti nejsou rozhodným vnitrostátním právem dané smlouvy vyžadovány, pokud takové uvedení nezbavuje pojistníka možnosti uplatnit právo na odstoupení v podstatě za týchž podmínek, jako kdyby poučení bylo správné. Předkládajícímu soudu přísluší, aby na základě celkového posouzení zohledňujícího zejména vnitrostátní právní kontext a skutkové okolnosti v původním řízení posoudil, zda jej chyba obsažená v poučení poskytnutém pojistníkovi připravila o takovou možnost (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 19. prosince 2019, Rust-Hackner a další, C-355/18 až C-357/18 a C-479/18, EU:C:2019:1123, bod 82).
- 27 Za účelem odpovědi na položenou otázku je tudíž třeba ověřit, zda takový výklad článků 35 a 36 uvedené směrnice závisí na tom, zda má pojistník postavení spotřebitele.
- 28 V tomto ohledu je podle ustálené judikatury pro výklad ustanovení unijního práva třeba vzít v úvahu nejen jeho znění, ale i jeho kontext a cíle sledované právní úpravou, jejíž je součástí (rozsudky ze dne 19. prosince 2013, Koushkaki, C-84/12, EU:C:2013:862, bod 34, ze dne 16. listopadu 2016, Hemming a další, C-316/15, EU:C:2016:879, bod 27, jakož i ze dne 25. ledna 2017, Vilkas, C-640/15, EU:C:2017:39, bod 30).
- 29 Je přitom třeba nejprve konstatovat, že ani znění uvedených článků 35 a 36, ani znění bodu 45 odůvodnění směrnice 2002/83, který uvádí právo na odstoupení od smlouvy zakotvené v článku 35 této směrnice, nečiní mezi pojistníky rozdíl podle toho, zda jsou či nejsou spotřebiteli.
- 30 Dále je třeba uvést, že předkládající soud má za to, že společnost kunsthaus muerz nemůže být kvalifikována jako „spotřebitel“ vzhledem k tomu, že tato společnost je právní osobou a takto lze kvalifikovat pouze fyzické osoby. Ač přitom není nezbytné vyjadřovat se k rozsahu pojmu „spotřebitel“ v unijním právu, k odpovědi na položenou otázku postačí, že z kontextu článku 35 směrnice 2002/83 každopádně vyplývá, že pojistníkem ve smyslu tohoto ustanovení může být jak fyzická, tak právní osoba.
- 31 Článek 1 odst. 1 písm. g) této směrnice zaprvé definuje „členský stát závazku“ jako „členský stát, ve kterém má pojistník obvyklé bydliště, nebo je-li pojistník právní osobou, členský stát, ve kterém se nachází provozovna této právní osoby, ke které se smlouva vztahuje“.
- 32 Zadruhé podle čl. 32 odst. 2 uvedené směrnice platí, že pouze pokud je pojistník fyzickou osobou a má obvyklé bydliště v jiném členském státě, než jehož je státním příslušníkem, mohou si strany zvolit právo členského státu, jehož je státním příslušníkem.
- 33 Kromě toho čl. 35 odst. 2 uvedené směrnice poskytuje členským státům možnost tuto ochranu omezit, „pokud v důsledku postavení pojistníka nebo okolností, za kterých je smlouva uzavřena, pojistník [uvedenou] zvláštní ochranu nepotřebuje“. Ochrana stanovená směrnicí se tudíž nutně vztahuje na všechny kategorie pojistníků, s výjimkou případu, kdy členské státy využijí této možnosti například

vyloučením uvedené ochrany ve vztahu k pojistníkům-podnikatelům. V souladu s tímto odstavcem 2 by však takové omezení mělo být stanoveno vnitrostátním právem rozhodným pro smlouvu, což v projednávané věci přísluší ověřit předkládajícímu soudu ve vztahu k rakouskému právu.

- 34 Tento výklad článků 35 a 36 směrnice 2002/83 je konečně potvrzen jejími cíli, jež jsou uvedeny zejména v bodech 2 a 5 odůvodnění této směrnice, podle nichž má tato směrnice zajistit přiměřenou ochranu pojištěných a osob oprávněných k pojistnému plnění ve všech členských státech a přispět k tomu, aby se všichni pojistníci mohli obracet na jakéhokoli pojistitele se sídlem v Evropské unii.
- 35 Rozlišování pojištěných osob podle jejich osobních charakteristik a zejména podle toho, zda mají, či nikoli postavení „spotřebitele“, by totiž bylo v rozporu s uvedeným účelem, neboť by znamenalo omezení ochrany zajištěné směrnicí 2002/83.
- 36 Uvedený výklad článků 35 a 36 směrnice 2002/83 nemůže být na rozdíl od vyjádření společnosti Zürich zpochybně okolností, že bod 52 odůvodnění této směrnice používá výraz „spotřebitel“. Nic v tomto bodě odůvodnění totiž neumožňuje dospět k závěru, že nutnost poskytnutí poučení o právu na odstoupení od smlouvy se vztahuje výlučně na pojistníka, jenž má postavení spotřebitele.
- 37 Totéž platí pro odkazy na spotřebitele, které Soudní dvůr uvedl v rozsudku ze dne 19. prosince 2013, Endress (C-209/12, EU:C:2013:864) pro účely rozhodnutí, že v případě, že pojistník vůbec neobdržel poučení o existenci práva na odstoupení od smlouvy, nemůže začít běžet lhůta stanovená pro uplatnění tohoto práva.
- 38 Je pravda, že Soudní dvůr k tomuto závěru dospěl jednak na základě bodu 23 odůvodnění směrnice 90/619, který v podstatě odpovídá bodu 52 odůvodnění směrnice 2002/83, a jednak na ustanovení v oblasti pojištění přenesl úvahy uvedené v rozsudku ze dne 13. prosince 2001, Heininger (C-481/99, EU:C:2001:684), jehož předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce týkající se ustanovení směrnice 85/577 o ochraně spotřebitele v případě smluv uzavřených mimo obchodní prostory (v tomto smyslu viz rovněž rozsudek ze dne 19. prosince 2019, Rust-Hackner a další, C-355/18 až C-357/18 a C-479/18, EU:C:2019:1123, bod 63).
- 39 Je však třeba uvést, že jak vyplývá z bodů 28 a 29 rozsudku ze dne 19. prosince 2013, Endress (C-209/12, EU:C:2013:864), srovnání mezi pojistníky a spotřebiteli, které provedl Soudní dvůr v posledně uvedeném rozsudku, je založeno pouze na existenci prvků, které jsou společné jejich smluvní situaci, a sice na rizicích spojených s uzavíráním pojistné smlouvy bez poučení v souladu s požadavky stanovenými unijním právem, jakož i na slabším postavením, v němž se nachází pojistník ve vztahu k pojistiteli, vzhledem k povaze pojistných smluv coby právně složitých finančních produktů a dále ke značným finančním závazkům a potenciálně velmi dlouhé době, na kterou se tyto smlouvy uzavírají. Nelze mít za to, že tyto skutečnosti nemohou existovat ve vztahu k pojistníkům, kteří nemají postavení spotřebitele.
- 40 Nicméně okolnost, zda pojistník má či nemá toto postavení, musí být vnitrostátním soudem zohledněna, když tento soud na základě celkového posouzení zohledňujícího zejména vnitrostátní právní kontext a skutkové okolnosti v původním řízení posuzuje, jak bylo připomenuto v bodě 26 tohoto rozsudku, zda jej chyba obsažená v poučení poskytnutém pojistníkovi připravila o možnost uplatnit právo na odstoupení od smlouvy v podstatě za týchž podmínek, jako kdyby poučení bylo správné.
- 41 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na položenou otázku odpovědět tak, že články 35 a 36 směrnice 2002/83 musí být vykládány v tom smyslu, že jsou rovněž použitelné na pojistníka, který nemá postavení spotřebitele, a že nebrání vnitrostátním právním předpisům, na jejichž základě začíná lhůta pro uplatnění práva na odstoupení od smlouvy o životním pojištění běžet ode dne, kdy byla tato smlouva uzavřena, i když poučení o podmínkách uplatnění tohoto práva na odstoupení od smlouvy poskytnuté pojišťovnou tomuto pojistníkovi uvádí formální náležitosti, které ve skutečnosti

nejdou rozhodným vnitrostátním právem dané smlouvy vyžadovány, pokud takové poučení nepřipravuje tohoto pojistníka o možnost uplatnit uvedené právo v podstatě za týchž podmínek, jako kdyby poučení bylo správné. Předkládajícímu soudu přísluší, aby na základě celkového posouzení zohledňujícího zejména vnitrostátní právní kontext a skutkové okolnosti v původním řízení, včetně případného postavení pojistníka jako spotřebitele, posoudil, zda jej chyba obsažená v poučení poskytnutém pojistníkovi připravila o takovou možnost.

K nákladům řízení

- 42 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (osmý senát) rozhodl takto:

S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na položenou otázku odpovědět tak, že články 35 a 36 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/83/ES ze dne 5. listopadu 2002 o životním pojištění musí být vykládány v tom smyslu, že jsou rovněž použitelné na pojistníka, který nemá postavení spotřebitele, a že nebrání vnitrostátním právním předpisům, na jejichž základě začíná lhůta pro uplatnění práva na odstoupení od smlouvy o životním pojištění běžet ode dne, kdy byla tato smlouva uzavřena, i když poučení o podmínkách uplatnění tohoto práva na odstoupení od smlouvy poskytnuté pojišťovnou tomuto pojistníkovi uvádí formální náležitosti, které ve skutečnosti nejsou rozhodným vnitrostátním právem dané smlouvy vyžadovány, pokud takové poučení nepřipravuje tohoto pojistníka o možnost uplatnit uvedené právo v podstatě za týchž podmínek, jako kdyby poučení bylo správné. Předkládajícímu soudu přísluší, aby na základě celkového posouzení zohledňujícího zejména vnitrostátní právní kontext a skutkové okolnosti v původním řízení, včetně případného postavení pojistníka jako spotřebitele, posoudil, zda jej chyba obsažená v poučení poskytnutém pojistníkovi připravila o takovou možnost.

Podpisy.